

Rövid beszámoló „30 év a hadtudomány szolgálatában” című konferenciáról

A „Napjaink hadtudománya” konferencia-sorozat keretében a Magyar Hadtudományi Társaság – együttműködésben a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel, az MTA Hadtudományi Bizottságával és a Biztonságpolitikai Szakkollégiummal – 2013. november 28-án konferenciát rendezett „30 év a hadtudomány szolgálatában” címmel. Az alkalmat a rendezvény megszervezésére az szolgálta, hogy 30 évvel ezelőtt, 1983-ban alakult meg a hadtudománnyal foglalkozó magyar szakemberek – elsősorban hivatásos katonák – összefogásával a Kiss Károly Hadtudományi Klub.

A konferencia három panelben tárgyalta az elmúlt három évtized lényegi történéseit és összefüggéseit, természetesen a hadtudomány szemszögéből. Az első panel megnevezése a következő volt: *A hadtudomány szerepe a nyolcvanas évek változásaiban, az MHTT létrejötte*. A második panel a kilencvenes évekről szólt (*Felkészülés a NATO-tagságra, a szemléletformálás*), míg a harmadik panel címe önmagáért beszélt: *A 21. századi hadtudomány és a jövő feladatai*. Mindegyik panel előadásait egy ügynevezett témagazda (maga is előadó) fogta össze és harmonizálta, minden panel előadásai után volt lehetőség kérdések, de főként hozzászólások megfogalmazására. Az egész konferencia szerkesztett anyaga meg fog jelenni a Hadtudomány című folyóirat 2014. évi első számában.

Az előadók között egyaránt voltak idősebb, nyugállományú katonák, köztük a Társaság igazi „veteránjai”, jelenleg is aktív beosztásban lévő szakértők (tábornoktól a közalkalmazottig) és a jövőt képviselő fiatalok.

Maga a konferencia alkalmat kínált néhány protokolláris jellegű program megvalósítására is.

Így mindjárt a rendezvény megnyitása után Janza Frigyes ny. r. vezérőrnagy átadta a résztvevőknek és felolvasta a Magyar Rendészettudományi Társaság, a „fiatalabb testvér” üdvözlő levelét. Ugyancsak a megnyitó részeként adta át a Hadtudományi Társaság elnöke a Tanárky Sándorról illetve Korponay Jánosról elnevezett díjakat, a Társaság évente egyszer adományozható elismeréseit. (A Tanárky-díj kitüntettetje 2013-ban Kovács Gábor r. dandártábornok, az NKE rektorhelyettese, a Korponay-díjat pedig Németh András mk. százados, egyetemi docens, a Társaság elnökhelyettese kapta.)

A konferencia zárómozzanataként a résztvevők megkoszorúzták Kiss Károly emléktábláját, amely korábban a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola Üllői úti objektumában volt elhelyezve, 2009-ben azonban a Hadtudományi Társaság gondoskodott az elhelyezéséről az akkori Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Központi Könyvtárának falán. Ugyanebben az évben a Kiss Károly Hadtudományi Klub működtetéséről, rendezvényeinek szervezéséről háromoldalú megállapodás született a Magyar Hadtudományi Társaság, a Biztonságpolitikai Szakkollégium és a ZMNE Központi Könyvtár között. Azóta minden év novemberében a három szervezet közösen koszorúzza meg az emléktáblát. Az ünnepélyes aktusra 2013-ban november 28-án került sor, egy jelentős rendezvény méltó befejezéseként.

Ünnepi beszédet Kaló József, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem oktatója, a Biztonságpolitikai Szakkollégium elnöke mondott.

Beszédében kiemelte, hogy Kiss Károly (1793-1866) honvéd ezredes, hadtudós, hadtörténész, író, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja volt az első katona akadémikus. A költő és hadvezér Zrínyi Miklóst választotta példaképének, aki megadta az indíttatást számára a katonai pályához, a hadtudományi szakírói munkássághoz. Az utóbbi tevékenységre való áttérésében a Magyar Tudományos Akadémia megalapítása (1825) is szerepet játszott. A polgári átalakulást és nemzeti függetlenséget szorgalmazó reformokra gondolva felhívta a figyelmet a hadtudomány művelésének és megismerésének jelentőségére a magyar viszonyok között. Munkásságával jelentős mértékben hozzájárult a magyar katonai műnyelv megteremtéséhez, 1843-ban ő készítette el az első magyar nyelvű hadtudományi szakszótárt. Irodalmi és hadtörténeti tevékenysége elismerésül 1831-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező, 1840-ben pedig rendes tagjává választották.

1848 márciusában a kormány felkérésére a nemzetőrség megszervezésébe fogott, áprilisban az Országos Nemzetőrségi Haditanács tanácsosává nevezték ki. Októbertől honvéd alezredesi rendfokozattal a haditanács ideiglenes elnöki tisztségét töltötte be. Az ő javaslatára lett a szabadságharc magyar katonáinak neve honvéd. Novemberben a belügyminisztérium nemzetőrségi osztályának főnökévé nevezték ki, 1849 májusától honvéd ezredes.

A szabadságharc leverését követően eljárás indult ellene, s 1849 novemberében tízévi várfogságra ítélték. Végül mindösszesen nyolc hónapot töltött le az aradi börtönben, amikor 1850 júliusában amnesztiával kiszabadult. Katonai rendfokozatától és nyugdíjától megfosztva Pesten telepedett le, s hátra lévő éveit hadtörténeti kutatásainak szentelte.

Egyáltalán nem véletlen, hogy a magyar hadtudósok 1983-ban megalakult szerveződését Kiss Károlyról nevezték el.